

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **METALVIS, s. r. o.,** se sídlem Areál ZD č. p. 61, Babice, zastoupen Mgr. Janem Drozdem, advokátem se sídlem tř. Tomáše Bati 3067, Zlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2015, č. j. 9696-2/2015-900000-304.4, č. j. 9695-2/2015-900000-304.4, č. j. 9692-2/2015-900000-304.4, č. j. 9689-2/2015-900000-304.4 a č. j. 10729/2015-900000-304.4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2016, č. j. 31 Af 17/2015 – 51,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Napadeným rozsudkem byly zamítnuty stěžovatelovy žaloby, spojené ke společnému projednání usnesením krajského soudu ze dne 26. 1. 2016, č. j. 31 Af 17/2015 – 48, původně směřující jednotlivě proti shora označeným rozhodnutím žalovaného (dále

jen „rozhodnutí žalovaného“). Rozhodnutími žalovaného byla zamítnuta stěžovatelova odvolání a potvrzena rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 23. 7. 2014, č. j. 1770-114/2014-640000-51 a č. j. 1770-115/2014-640000-51, a ze dne 24. 7. 2014, č. j. 1770-116/2014-640000-51, č. j. 1770-117/2014-640000-51 a č. j. 1770-118/2014-640000-51 (dále jen „dodatečné platební výměry“). Dodatečnými platebními výměry bylo stěžovateli dodatečně vyměřeno dovozní clo v celkové výši 138 203 Kč, antidumpingové clo v celkové výši 3 174 893 Kč a uložena povinnost uhradit penále v celkové výši 662 620 Kč.

[2] Z odůvodnění dodatečných platebních výměrů plyne, že celní úřad přistoupil k doměření cla stěžovateli na základě výsledků provedené kontroly po propuštění zboží dle čl. 78 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění (dále jen „celní kodex“). Předmětem kontroly bylo pět samostatných rozhodnutí o propuštění zboží. Zboží bylo stěžovatelem (jakožto deklarantem) ve čtyřech případech zařazeno do zbožového kódu 7318156998 (šrouby se šestihrannou hlavou z oceli) dle přílohy I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění nařízení Komise (ES) č. 861/2010 ze dne 5. října 2010, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku společného celního sazebníku Evropské unie (dále jen „celní sazebník 2011“), a v jednom případě do zbožového kódu 7318159098 (šrouby ostatní ze železa, oceli) dle přílohy I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění nařízení Komise (EU) č. 1006/2011 ze dne 27. září 2011, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (dále jen „celní sazebník 2012“). Ve všech pěti případech deklaroval stěžovatel původ zboží v Thajském království, přičemž v celním řízení předložil certifikáty původu „FORM A“ ke každé z pěti dodávek zboží, které se v údaji původu zboží shodovaly se stěžovatelovou deklarací.

[3] Celní úřad v rámci zmíněné kontroly po propuštění zboží zjistil, že deklarace původu zboží byla nesprávná. K tomuto zjištění dospěl především na základě zpráv z misí Evropského úřadu pro boj proti podvodům (dále jen „OLAF“), konkrétně ze zprávy ze dne 14. 5. 2013, č. OF/2010/0950, Thor(2013)11786 (dále jen „zpráva OLAF 1“), ze dne 1. 4. 2014, č. OF/2010/0950/B1, Thor(2014)8967 (dále jen „zpráva OLAF 2“), a ze dne 16. 4. 2014, č. OF/2010/0950/B1, Thor(2014)11002 (dále jen „zpráva OLAF 3“); celní úřad vycházel rovněž z příloh k těmto zprávám. V odůvodnění dodatečných platebních výměrů celní úřad mj. uvedl, že dle zjištění OLAF byla obcházena antidumpingová opatření ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. ledna 2009, o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „nařízení č. 91/2009“), a to tak, že příslušné zboží bylo z Čínské lidové republiky vyváženo s překládkou v Thajském království, s následnou deklarací právě Thajského království jakožto země původu zboží. Celní úřad porovnal údaje o dodavatelích stěžovatele (dle dokladů předložených stěžovatelem) se zmíněnými zprávami z misí OLAF a zjistil, že stěžovatelem deklarovaný dodavatel SAMAKKEE SALUKPAN CO., LTD., se sídlem 63/57 MOO 1 SUKHUMVIT RO., BANGMUANGMAI, MUANGSAMUTPRAKARN, SAMUTPRAKARN THAILAND 10270, Thajsko (dodavatelem ve všech pěti případech, dále jen „SAMAKKEE SALUKPAN“), byl jedním z vyšetřovaných subjektů, přičemž do jeho skladů bylo

z Čínské republiky dodáváno totožné zboží, a aniž by zde proběhlo jeho další technické zpracování, bylo toto zboží dále přeprodáváno subjektům z členských států Evropské unie. S využitím příloh ke zprávám OLAF celní úřad spároval jednotlivé transakce mezi Čínou a Thajskem s dodávkami mezi SAMAKKEE SALUKPAN a stěžovatelem, a sice na základě fakturačních údajů jako je hmotnost, počet a specifikace fakturovaného zboží, které byly na obou stranách totožné (v potaz byla rovněž vzata časová souslednost párovaných transakcí). Celní úřad tudíž dospěl k závěru, že propuštěné zboží stěžovatele nemělo původ v Thajském království, nýbrž v Čínské lidové republice. Důsledkem takto zjištěné skutečnosti byla nemožnost přiznání preferenčního zacházení a stěžovateli vznikla povinnost uhradit smluvní clo dle celního sazebníku 2011, stejně jako antidumpingové clo dle nařízení č. 91/2009. Nadto vznikla stěžovateli povinnost uhradit penále z doměřených částek podle § 251 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále jen „daňový řád“).

[4] Žalovaný ve svých rozhodnutích k odvolacím námitkám stěžovatele uvedl, že dle čl. 9 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/99, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (dále jen „nařízení č. 1073/99“), jsou zprávy OLAF přípustným důkazem v řízení o doměření cla dle § 264 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v rozhodném znění (dále jen „celní zákon“). Z konkrétně určené přílohy jedné ze zmíněných zpráv OLAF bylo dle žalovaného možné zjistit propojení s dovozem z Čínské lidové republiky. Žalovaný připustil, že zpráva OLAF 1 neobsahuje veškeré náležitosti stanovené čl. 9 nařízení č. 1073/99, nicméně ve vztahu ke stěžovateli a k prověřovanému dovozu tato zpráva a zejména k ní přiložené tabulky obsahují dostatečně konkrétní a jasné důkazy, na jejichž základě musel celní úřad přistoupit k doměření antidumpingového cla. Náležitosti zpráv OLAF 2 a 3 je pak nutné posuzovat vzhledem k datu jejich vydání již podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (dále jen „nařízení č. 883/2013“), nicméně ani v zde se nejedná o zprávy konečné, neboť v době jejich vydání šetření pokračovalo. Sám SAMAKKEE SALUKPAN nebyl v rámci návštěvy mise OLAF v jeho závodě schopen doložit důkazy, kterými by vyvrátil dříve zjištěný dovoz z Čínské lidové republiky a následný přeprodej totožného zboží stěžovateli. Žalovaný proto přisvědčil celnímu úřadu, že zprávy OLAF bylo možné považovat za dostatečné podklady pro doměření antidumpingového cla stěžovateli. Hlavním ukazatelem bylo spárování dovozu spojovacího materiálu z čínské lidové republiky provedeného dodavatelem dne 26. 10. 2011 s deklarovaným čínským původem zboží a následným vývozem stejného množství a hmotnosti zboží z Thajského království pro stěžovatele o šest dní později. Ještě při vývozu z Thajska deklaroval dodavatel thajským celním orgánům čínský původ tohoto zboží, avšak s celním prohlášením již stěžovatel předložil certifikáty osvědčující původ předmětného zboží v Thajsku. Ze zprávy OLAF 3 se podává vyjádření zástupkyně dovozce, podle kterého dovozce sice má vlastní produkci spojovacího materiálu, avšak tuto nevyváží do Evropské unie. Dovezený spojovací materiál z Číny přitom u dovozce nepodléhal dalšímu technologickému zpracování.

[5] Stěžovatel v žalobách proti rozhodnutím žalovaného shodně namítal, že zprávy OLAF nesplňují podmínky a nároky na ně kladené nařízením č. 1073/99, resp. č.

883/2013. Není z nich zřejmé, k jakým konkrétním skutečnostem OLAF při svém vyšetřování dospěl, zcela chybí odhadované finanční dopady, závěry vyšetřování jsou zcela nekonkrétní a postrádají jakékoli hodnocení, nejsou nadto doprovázeny doporučením ředitele či generálního ředitele OLAF k přijetí dalších opatření. Skutkový stav zjištěný správním orgány proto nemá oporu v provedeném dokazování, neboť sporované zprávy OLAF byly jediným použitým důkazem. Ze zpráv toliko vyplývá, že většina dodavatelských společností dovážela a opětovně vyvážela čínské spojovací prvky. Z takto vágního zjištění nelze dovodit příčinnou souvislost s dovozem, který uskutečnil stěžovatel. Skutečnosti uvedené ve zprávě OLAF 1 a v jejích přílohách nelze nikterak ověřit ani přezkoumat. OLAF svá nekonkrétní zjištění následně mechanicky aplikoval na dovozy všech subjektů uvedených v přílohách zprávy OLAF 1. Obdobné nedostatky shledával stěžovatel i v případě zbývajících dvou zpráv OLAF. Dále stěžovatel v žalobě namítal, že přílohy zpráv OLAF nebyly přeloženy do českého jazyka.

[6] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že ve skutkově a právně obdobné věci již dříve rozhodl rozsudkem ze dne 29. 9. 2016, č. j. 31 Af 81/2014 – 59 (mezi stejnými účastníky řízení), pročež se předtím uvedeného právního názoru přidržel i při posouzení důvodnosti stěžovatelovy současné žaloby. Krajský soud se ztotožnil s názorem správních orgánů, že podle čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1073/1999 je zpráva OLAF důkazem přípustným v řízení o dodatečném zaúčtování cla vedeném se stěžovatelem (v čemž podpůrně krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 – 85). Úplnost a přesvědčivost zprávy OLAF podrobuje celní orgán volnému hodnocení. Krajský soud přitom zdůraznil, že v daném případě nelze *prima facie* označit závěry podané ve zprávách OLAF za pouhé spekulace, neboť obsahují jednoznačný a zřetelný popis úkonů, které zástupci mise OLAF v Thajsku provedli. Podle krajského soudu bylo podstatné, zda zprávy obsahovaly jasné, určité a konkrétní informace popírající dovozcem (stěžovatelem) deklarovaný preferenční původ konkrétního dováženého zboží. Je proto bez významu, skutečnost, že předmětné zprávy OLAF nedostávají veškerým požadavkům „konečné zprávy OLAF“, jak jsou stanoveny v nařízení č. 1073/1999, neboť se ani o „konečné zprávy“ jednat nemá (jde toliko o zprávy průběžné). Krajský soud dále uvedl, že „*ze zpráv OLAF je patrné, že většina prověřovaných dodavatelských společností dovážela a opětovně vyvážela čínské spojovací prvky do Evropské unie. Z přiložené tabulky <Thai data – Samakke Salukpan.xlsx> je zřejmé, že v případě vývozu předmětného zboží pro žalobce (spojený s referenčním číslem dovozu do EU CZ155) bylo zjištěno propojení s dovozem zboží z Čínské lidové republiky a thajskému celnímu úřadu dodavatel při vývozu deklaroval čínský původ vyváženého zboží. Hlavním ukazatelem bylo v posuzovaném případě spárování dovozu spojovacího materiálu z Čínské lidové republiky provedeného dodavatelem dne 26. 10. 2011 s deklarovaným čínským původem tohoto zboží a následným vývozem stejného množství a hmotnosti zboží z Thajska pro žalobce (tedy do České republiky) o šest dnů později. Ještě při vývozu předmětného zboží deklaroval dodavatel thajským celním orgánům čínský původ tohoto zboží, avšak s celním prohlášením již žalobce předložil certifikát FORM A osvědčující původ předmětného zboží v Thajsku. Jak dle soudu vyplývá ze zprávy OLAF 2, dovozce dovážel spojovací prostředky z Čínské lidové republiky do skladu Best Bonded Warehouse Co Ltd. v Thajsku. Tytéž spojovací prostředky pak byly po krátkém uskladnění vyváženy hlavně do zemí Evropské unie s deklarovaným původem v Thajsku, aniž by byly podrobeny v Thajsku jakémukoliv zpracování. Zdejší soud pak konstatuje, že ve zprávě OLAF 3 je uvedeno sdělení zástupkyně dovozce, že dovozce sice vyrábí šrouby a matice, ale tuto*

vlastní produkci nevyváží do Evropské unie. Zástupkyně dovozce sice dále uvedla, že dovozce nakupuje spojovací prostředky vyvážené do Evropské unie na thajském trhu, ale neposkytla žádné informace o konkrétních dodavatelích a vývozech. Zpráva OLAF 3 navíc obsahuje sdělení ředitele této společnosti, že veškeré zásilky dodavatele byly při dovozu deklarovány jako pocházející z Čínské lidové republiky, že toto zboží nebylo ve skladu podrobeno žádnému zpracování, a že při vývozu bylo deklarováno jako pocházející z Thajska.“ Krajský soud neměl pochybnosti o tom, že skutečný původ stěžovatelem pořízeného zboží byl v Čínské lidové republice. Stěžovatel přitom neposkytl žádný důkaz, že tomu tak nebylo. Pokud stěžovatel v žalobě namítal, že správní orgány pochybily, když nepřeložily přílohy zpráv OLAF do českého jazyka, krajský soud tuto námitku neshledal důvodnou. Stěžovatel netvrdil, že by přílohám vyhotoveným v anglickém jazyce nerozuměl (sám realizuje mezinárodní obchodní transakce za použití anglického jazyka). Krajský soud tudíž shledal žalobu nedůvodnou.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně odkázal na stížní důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že neměl povědomí o pořizování zboží z Číny jeho dodavatelem, přičemž po něm nelze spravedlivě požadovat, aby investigativně zjišťoval, jakým způsobem fungují odběratelsko-dodavatelské vztahy jeho smluvního partnera na opačné straně zeměkoule. Krajský soud neprovedl jediný důkaz, který by svědčil ve prospěch závěru, že stěžovatel o skutečném původu předmětného zboží věděl. Stěžovatel poskytl jedinou skutkovou verzi celého případu, jakou vůbec poskytnout mohl, a sice tu, která vyplývá z jím předložených listin, které ke zboží obdržel a o nichž v prvopočátku neměl jakýkoli důvod pochybovat.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti dále upřesnil, že nařízení č. 91/2009 bylo od počátku (tedy od jeho vydání) neplatné. V této souvislosti stěžovatel upozornil, že dané clo (nikoli samotné nařízení č. 91/2009 – pozn. NSS) bylo zrušeno prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2016/278 ze dne 26. února 2016 o zrušení konečného antidumpingového cla uloženého na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie (dále jen „nařízení č. 2016/278“), z toho důvodu, že uvalení antidumpingového cla na předmětné spojovací prostředky bylo dle závěrů zprávy Odvolacího orgánu Světové obchodní organizace „*European Communities – Definitive Anti-Dumping Measures on Certain Iron or Steel Fasteners from China*“, č. WT/DS397/AB/R, ze dne 18. 1. 2016 (dále jen „zpráva odvolacího orgánu“), v rozporu s čl. 2.4, čl. 2.4.2, čl. 4.1, čl. 3.1, čl. 6.1.2, čl. 6.4, čl. 6.2, čl. 6.5 a čl. 6.5.1 Dohody o provádění čl. VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „antidumpingová dohoda“). Jelikož samotné nařízení č. 91/2009 bylo vydáno na základě nařízení Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, v rozhodném znění (dále jen „základní nařízení 1“) později nahrazeného nařízením Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, v rozhodném znění (dále jen „základní nařízení 2“), a vzhledem k tomu, že obě základní nařízení byla vydána též s cílem recepce závazků plynoucích Evropskému společenství z antidumpingové dohody a z čl. IV Všeobecné dohody o clech a obchodu (dále jen „GATT“), domnívá se stěžovatel, že závěry zprávy odvolacího orgánu nepřímo značí i rozpor nařízení č. 91/2009 se základními

nařízeními 1 a 2. Ačkoli Evropská komise nakonec v reakci na zprávu odvolacího orgánu přistoupila ke zrušení předmětného antidumpingového cla, učinila tak pouze s účinky *ex nunc*. Stěžovatel má naproti tomu za to, že důvody pro zrušení cla byly dány již od počátku, což má vyplývat ze samotné zprávy odvolacího orgánu. Skutečnost, že Komise přistoupila ke zrušení cla toliko s účinky *ex nunc* nemá vliv na to, že dané nařízení bylo po celou dobu své účinnosti v rozporu s výše vyčtenými ustanoveními antidumpingové dohody, stejně jako se základními nařízeními 1 a 2, pročež bylo odpočátku neplatné.

[9] Jelikož se krajský soud otázkou platnosti nařízení č. 91/2009 v napadeném rozsudku nezabýval (z úřední povinnosti), zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Jelikož rovněž nezohlednil veškeré otázky hmotného práva, které jsou pro posouzení věci rozhodné, má stěžovatel dále za to, že je napadený rozsudek stižen vadou i ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[10] Krajský soud rovněž nerespektoval § 92 odst. 2 daňového řádu, když postavil své rozhodnutí na neúplných a spekulativních zprávách OLAF, jakožto na jediném důkazu. Pokud jde o přílohy zpráv OLAF, jedná se o snadno upravitelný formát souboru, pročež jejich obsah může být velmi jednoduše pozměněn. Takové „důkazy" nemohou založit řádné zjištění skutkového stavu. Prostým zobecněním dílčích závěrů OLAF o průběhu několika nepodstatných zásilek s poukazem na doplňující tabulku celní orgán a krajský soud zcela rezignovaly na své povinnosti při provádění dokazování ve smyslu § 92 odst. 1 a násl. daňového řádu.

[11] Žalovaný se úvodem svého vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem a odkázal rovněž na odůvodnění svých rozhodnutí a vyjádření k žalobám stěžovatele. Tvrdil-li stěžovatel svou nevědomost o skutečném původu předmětného zboží, uvádí k tomu žalovaný, že každý, kdo podá celní prohlášení na propuštění zboží dovezeného na území Evropské unie do režimu volný oběh, nese dle čl. 199 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993 (dále jen „celní kodex") objektivní odpovědnost za správnost údajů, které uvedl v celním prohlášení a za pravdivost předložených dokladů. Skutečnost, zda stěžovatel věděl, mohl vědět, nebo měl vědět, že zboží není původem z Thajska, není pro účely doměření antidumpingového cla relevantní a celní orgány ani krajský soud ji proto nemusely dokazovat. Žalovaný připomněl, že podle základního nařízení je Komise oprávněna v důsledku přijetí zprávy DSB změnit nebo zrušit antidumpingové opatření nebo přijmout jiná zvláštní opatření přiměřená okolnostem, a není-li stanoveno jinak, nabývají případná opatření takto přijatá účinnosti dnem vstupu v platnost a nezakládají právo na vrácení cla vybraného před tímto datem. Krajský soud se sice v napadeném rozsudku nezabýval zprávou Orgánu pro řešení sporů při WTO, nicméně stěžovatel v žalobě nic podobného nenamítal. Správní orgány nadto nejsou oprávněny přezkoumávat platnost aktů sekundárního práva Evropské unie. Kasační stížnost považuje žalovaný za nedůvodnou.

[12] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Nejvyšší správní soud na tomto místě předesílá, že některé z kasačních námitek byly uplatněny v rozporu s § 104 odst. 4 s. ř. s. poprvé právě až v kasační stížnosti, a jsou tedy nepřípustné (*in concreto* níže).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Stěžovatel namítl, že krajský soud zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, když se nezabýval platností (*ex tunc)* nařízení č. 91/2009 na základě zprávy odvolacího orgánu WTO a potažmo ani zrušujícího nařízení č. 2016/278. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že tyto úvahy krajský soud skutečně neprovedl. Pro posouzení důvodnosti uvedené námitky je ovšem nezbytné nejprve určit, zda byl krajský soud k takovému postupu vůbec povinen.

[15] Podle čl. 267 pododst. 1 a 2 SFEU platí, že „*Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se: a) výkladu Smluv, b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce* (zvýraznění doplněno)." Z uvedeného plyne, že posuzování platnosti aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty unie je v pravomoci národních soudů; nikoli však, zda (a případně v jakém rozsahu) je k takovému posuzování soud povinen i bez návrhu (*ex offo*).

[16] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007 – 87, vylovil názor, že „*ze zásady, že ‚soud zná právo (iura novit curia)', v první řadě vyplývá, že soud ve správním soudnictví, ať již v řízení prvoinstančním nebo v řízení o kasační stížnosti, vždy z úřední povinnosti posuzuje, zda pramen právní normy, kterou chce na věc použít, je či byl součástí právního řádu. U obecně závazných právních předpisů (mezi nimi i zákonů) je tedy zejména důležité, zda (někdy v minulosti) nabyly platnosti (klíčovou podmínkou platnosti je zpravidla jejich vyhlášení v příslušné úřední sbírce). Tuto vlastnost každého právního předpisu (předpisem zde je míněn každý formalizovaný ‚nosič' právních norem, tedy krom jiného i mezinárodní smlouva či přímo vnitrostátně účinný právní akt Evropského společenství) tedy soud ověřuje vždy bez dalšího a implicitně – aplikuje-li nějaký právní předpis, nutno mít za to, že shledal, že takový právní předpis může být pramenem práva, přičemž není nutno, aby se o tom v rozsudku výslovně zmínil, leda by samotná tato otázka byla mezi stranami sporná nebo by ji soud samotný spornou shledal (typicky půjde např. o složité případy recepce starších právních předpisů právních předchůdců České republiky).*" Z uvedeného plyne, že krajský soud byl povinen se zabývat otázkou platnosti nařízení č. 91/2009, nicméně neměl-li pochybnosti o tom, že se jedná o nařízení platné, nemusel své související úvahy vtělit v text odůvodnění napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tomto směru by bylo lze úspěšně namítnout pouze tehdy, pokud by stěžovatel neplatnost nařízení č. 91/2009 namítl již v řízení před krajským soudem a tomu by takto vznikla povinnost se s příslušnou žalobní námitkou vypořádat. Stěžovatel tedy namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku nedůvodně.

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítl, že nařízení č. 91/2009 bylo neplatné od samotného počátku (*ex tunc*), neboť postup vedoucí k jeho přijetí byl Orgánem pro řešení sporů opakovaně shledán rozporným s konkrétními ustanoveními antidumpingové dohody. Tuto námitku neuplatnil stěžovatel v předcházejícím řízení před krajským soudem, ani v řízení před správními orgány. Nejvyšší správní soud proto vážil, zda se s ohledem na ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. jedná o přípustnou kasační námitku. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. platí, že „*kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než*

které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.“ Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, vyjádřil právní názor, podle kterého *„[u]stanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.*“ Již výše Nejvyšší správní soud uvedl, že otázkou platnosti aplikovaného právního předpisu se soudy ve správním soudnictví zabývají vždy bez dalšího. Právní argumentace uplatněná účastníkem řízení k této otázce proto nemůže být optikou výš citovaného ustanovení soudního řádu správního nepřípustná.

[18] Úvaha ohledně nařízení č. 91/2009 se opírá o logický argument, že bylo-li předmětné antidumpingové clo shledáno rozporným s výše vyčtenými ustanoveními antidumpingové dohody (jak plyne ze zprávy Odvolacího orgánu, stejně jako z odůvodnění nařízení č. 2016/278), bylo jeho zavedení odpočátku v rozporu s mezinárodními závazky Evropské unie a tedy neplatné. Nejvyšší správní soud shledal tento argument opodstatněným, pročež zvažoval položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie. Z Úředního věstníku Evropské unie (ze dne 21. 8. 2017, zn. C277, položka 2017/C 277/32, str. 22, dostupné z https://eur-lex.europa.eu) Nejvyšší správní soud zvěděl o předběžné otázce podané Commissione tributaria di primo grado di Bolzano (Itálie) dne 21. dubna 2017 – Rotho Blaas Srl v. Agenzia delle Dogane e dei Monopoli, Věc C-207/17. Předběžné otázky byly v uvedené věci položeny takto:

I) Jsou nařízení (ES) č. 91/2009 „*o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky*“, s prováděcím nařízením (EU) č. 924/2012, „*kterým se mění nařízení (ES) č. 91/2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky*“, a prováděcí nařízení (EU) č. 519/2015 „*o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie, na základě přezkumu opatření před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (ES) č. 1225/2009*“ neplatná/protiprávní/neslučitelná s článkem VI všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 a s rozhodnutím DSB WTO ze dne 28. července 2011?

II) Pokud bude rozhodnuto o neplatnosti/protiprávnosti/neslučitelnosti nařízení (ES) č. 91/2009 o uložení antidumpingového cla a s ním souvisejících prováděcích nařízení č. 924/2012 a č. 519/2015, má zrušení antidumpingového cla uloženého na základě sporných opatření právní účinky od okamžiku vstupu prováděcího nařízení (EU) č. 278/2016 v platnost, nebo ode dne vstupu sporného opatření, tj. „základního“ nařízení (ES) č. 91/2009, v platnost?

[19] Nejvyšší správní soud proto sám nepřistoupil k podání předběžné otázky a usnesením ze dne 18. 1. 2018, č. j. 2 Afs 332/2016 – 36, přerušil řízení o kasační stížnosti do

rozhodnutí Soudního dvora o výše specifikované předběžné otázce. O předběžné otázce rozhodl Soudní dvůr Evropské unie rozsudkem ze dne 18. 10. 2018, věc C-207/17, Rotho Blaas Srl proti Agenzia delle Dogane e dei Monopoli, kde k první z položených otázek konstatoval, že „[p]*okud jde o dohody WTO, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že tyto dohody s ohledem na svou povahu a strukturu v zásadě nepatří k normám, s ohledem na něž lze přezkoumávat legalitu aktů unijních orgánů.* (...) *pokud by měl soulad unijního práva s pravidly WTO zajišťovat přímo unijní soud, zákonodárné nebo výkonné unijní orgány by byly zbaveny rozhodovacího prostoru, který mají podobné orgány obchodních partnerů Unie. Je totiž nesporné, že některé smluvní strany, mezi něž patří nejvýznamnější obchodní partneři Unie, vyvodily ve světle předmětu a cíle dohod WTO právě ten závěr, že tyto dohody nepatří mezi normy, v jejichž světle soudní orgány přezkoumávají legalitu pravidel vnitrostátního práva. Takový nedostatek reciprocity, pokud by byl připuštěn, by mohl ohrozit rovnováhu při použití pravidel WTO.* (...) *není dána ani možnost, aby se hospodářský subjekt mohl před unijním soudem dovolávat neslučitelnosti unijního nařízení s takovým rozhodnutím OŘS, jako je rozhodnutí OŘS ze dne 28. července 2011. Doporučení nebo rozhodnutí OŘS, které konstatují nedodržení pravidel WTO, totiž nemohou být v zásadě a bez ohledu na jejich právní dosah co do postaty odděleny od hmotněprávních pravidel vyjadřujících povinnosti sjednané členem v rámci WTO. Podle judikatury Soudního dvora se tedy za účelem zjištění, zda je unijní akt neslučitelný s tímto doporučením nebo rozhodnutím, nelze před unijním soudem dovolat doporučení nebo rozhodnutí OŘS, která konstatují nedodržení pravidel WTO, ani hmotněprávních pravidel vyplývajících z dohod WTO. Pouze ve dvou výjimečných situacích, které se týkají vůle unijního normotvůrce omezit si svůj rozhodovací prostor při uplatňování pravidel WTO, Soudní dvůr připustil, že unijnímu soudu přísluší přezkoumat případně legalitu unijního aktu a aktů přijatých k jeho provedení s ohledem na dohody WTO nebo rozhodnutí OŘS konstatující porušení těchto dohod. Zaprvé se jedná o případ, kdy Unie zamýšlela splnit zvláštní závazek přijatý v rámci těchto dohod, a zadruhé o případ, kdy dotčený akt unijního práva výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení těchto dohod. Co se týče nejprve nařízení č. 91/2009 dotčeného ve věci v původním řízení, je třeba uvést, že toto opatření výslovně neodkazuje na konkrétní ustanovení článku VI GATT 1994 ani z něho nevyplývá, že přijetím tohoto nařízení hodlala Rada provést zvláštní povinnost přijatou v rámci této dohody nebo obecněji dohod WTO. Pokud se předkládající soud konkrétně táže na platnost uvedeného nařízení s ohledem na rozhodnutí OŘS ze dne 28. července 2011, stačí konstatovat, že toto rozhodnutí bylo přijato po přijetí uvedeného nařízení, a proto pro ně nemůže představovat právní základ. Dále, pokud jde o prováděcí nařízení č. 924/2012 a 2015/519, i když tato nařízení do jisté míry odrážejí ochotu Unie dodržovat rozhodnutí OŘS ze dne 28. července 2011, s ohledem na výjimečnou povahu situací umožňujících přezkum legality s ohledem na pravidla WTO, jak je uvedeno v bodě 47 tohoto rozsudku, nemůže toto postačovat pro domněnku, že přijetím uvedených nařízení, Unie chtěla provést zvláštní závazek přijatý v rámci WTO, kterýžto může odůvodnit výjimku z nemožnosti dovolávat se pravidel WTO před unijním soudem a umožnit posledně uvedenému provádět přezkum legality dotčených unijních aktů s ohledem na tato pravidla. Prováděcí nařízení 2015/519 totiž pouze potvrzuje uložení antidumpingového cla na dobu dalších pěti let po přezkumu tohoto cla před jeho uplynutím, aniž by zmínilo rozhodnutí OŘS ze dne 28. července 2011. Mimoto ani výslovně neuvádí závazky podle pravidel WTO. Konečně, co se týče prováděcího nařízení č. 924/2012, je pravdou, že některé body jeho odůvodnění odkazují na uvedené rozhodnutí tím, že zmiňují závěry v něm vyjádřené. Z toho však nevyplývá vůle unijního zákonodárce vyhovět právě těmto závěrům, nýbrž spíše v jejich světle přezkoumat dotyčné antidumpingové clo při zachování svého*

manévrovacího prostoru při uplatňování pravidel WTO v tomto ohledu. Úvaha téže povahy je kromě toho základem obecné zmínky zejména antidumpingové dohody WTO v tomto nařízení. Za těchto okolností nelze mít za to, že legalitu sporných nařízení lze posoudit podle článku VI GATT 1994 nebo s ohledem na rozhodnutí OŘS ze dne 28. července 2011. Je tedy třeba konstatovat, že přezkum první otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost sporných nařízení."

[20] Jelikož důvod přerušení řízení o kasační stížnosti odpadl, rozhodl Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto rozsudku o pokračování v řízení.

[21] Z výše citovaného rozsudku Soudního dvora Evropské unie je zřejmé, že přijetí zprávy Odvolacím orgánem WTO, z níž vyplývá nesoulad postupu vedoucího k zavedení předmětného cla s antidumpingovou dohodou a tedy i s čl. VI. GATT je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009, resp. daného antidumpingového cla, irelevantní. Stejně tak Soudní dvůr jednoznačně vyjádřil, že zrušení antidumpingového cla nelze vnímat jako důvod jeho neplatnosti. Stěžovatel tedy namítl neplatnost nařízení č. 91/2009 nedůvodně.

[22] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítl nevědomost o původu předmětného zboží v Čínské lidové republice, akcentovav výši „sankce" přesahující mnohonásobně výhodu, která měla být nesprávnou deklarací původu zboží získána, a její potenciální likvidační účinky, jedná se o námitku nepřípustnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť tuto uplatnil poprvé až v řízení o kasační stížnosti, aniž by mu jejím uplatnění v řízení před krajským soudem zjevně cokoli bránilo (k § 104 odst. 4 s. ř. s. viz výše odst. [17] tohoto rozsudku).

[23] Naproti tomu ve srovnání s obsahem žaloby stěžovatel v kasační stížnosti jen stroze namítá neúplnost a spekulativnost celním úřadem použitých zpráv OLAF. Nejvyšší správní soud proto považuje za dostatečné odkázat (jak ostatně učinil již krajský soud v napadeném rozsudku) na své dřívější závěry podané v rozsudku ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 – 85, pokud jde o použitelnost předběžných zpráv OLAF v rámci zjišťování původu propuštěného zboží. Nejvyšší správní soud aprobuje závěr krajského soudu, že nynější zprávy OLAF obsahují ve spojení se svými přílohami dostatečně konkrétní informace umožňující spárování jednotlivých dodávek zboží z Číny do skladu dodavatele s následnými dodávkami pro stěžovatele. Stěžovatel v kasační stížnosti (ani v řízení před krajským soudem) neuvedl žádné okolnosti, které by mohly zavdávat důvod domnívat se, že příslušné přílohy nyní relevantních zpráv OLAF byly jakýmkoli způsobem pozměněny, pročež uvedenou výtku stěžovatele nelze než hodnotit jakožto ryze spekulativní.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou. V souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto zamítl.

[25] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému zjevně nevznikly v tomto řízení náklady, které by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti, a které by mu jinak patřilo přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. listopadu 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu